

Ainekava hääldusviisi.

Aine eesmärk:

Kõnekuulmise kujunemine ja arendamine, analüsaatoritevaheliste tinglike seoste loomine suulise kõne tajumiseks. Kuulmiskomponendi tugevdamine ümbritsevate inimeste kõne kuulmis-visuaalses kompleksis tajumises. Verbaalse suhtluse vahendite valdamine kui sotsiaalse kohanemise üks olulisemaid tegureid.

Aine eesmärgid.

Hariduslik:

- kuulmisfunktsiooni kahjustuse seisundi selgitamiseks ning tonaalse ja kõne kuulmise reservi väljaselgitamiseks;
- arendada kuulmis- ja kõnepuudega õpilaste jääk- ja vähenenud kuulmist;
- parandada kuulmis-visuaalse taju ja kõne produtseerimise baasil suhtlemisoskust;
- õpetada eristama, ära tundma ja kõrva järgi ära tundma sõnu, fraase ja väljendeid, dialoogilist ja monoloogilist laadi tekste;
- julgustada õpilasi sihikindlalt hääldama väljatöötatavat kõnematerjali selgelt, üsna loomulikult, normaalsele lähenevas tempos, realiseerides kujunenud kõne kõla ja rütmilis-intonatsioonilise struktuuri taasesitamise oskusi;
- Rikastage ja tugevdage õpilaste sõnavara.

Arendav:

- arendada polüsensoorset baasi õpilaste kõne tajumiseks ja produtseerimiseks;
- aktiveerida kuulmispuudega laste vaimseid ja individuaalseid iseärasusi, et suurendada kognitiivset huvi ja vaimset aktiivsust.

Kasvatuslik:

- aidata kaasa kuulmispuudega õpilaste suhtlemisvajaduste arendamisele, arvestades nende piiratud individuaalseid füsioloogilisi võimeid;
- aidata kaasa enesearengu ja eneserefleksiooni võimete kujunemisele.

korrektsioon:

- kuulmistaju arendamine sõnade, fraaside, tekstide baasil;
- kõnematerjali teadliku taju arendamine;
- kõne häälduspoole parandamine;
- fraaside kuulumis-visuaalse tajumise oskuste tugevdamine;
- sõnavara laiendamine;
- tingimuste loomine õpilaste verbaalseks suhtlemiseks

Planeeritud õpitulemused.

Isikustatud tulemused:

kuulmispuudega lapse positiivse hoiaku kujundamine endasse, teistesse inimestesse, ümbritsevasse maailma, laste suhtlemis- ja sotsiaalse kompetentsuse kujundamine;

- kurdis lapses positiivse enesetunde kujundamine - kindlustunne oma võimete vastu;
 - lapse enesehinnangu, oma õiguste ja vabaduste teadvustamise kujundamine;
 - laste sotsiaalsete oskuste kujundamine: erinevate konfliktiolukordade lahendamise viiside valdamine, läbirääkimisoskus, järjestuse järgimine, uute kontaktide loomine;
 - paigaldamine ohutule ja tervislikule eluviisile.
- lapse enesehinnangu kujundamine, oma õiguste ja vabaduste teadvustamine;

- laste sotsiaalsete oskuste kujundamine: erinevate konfliktiolukordade lahendamise viiside valdamine, läbirääkimisoskus, uute kontaktide loomine;
- ohutud ja tervislikud eluviisid.

Metasubjekti tulemused:

- teadmiste valdamine suulise kõne tajumise ja reprodutseerimise protsessis osalevate peamiste analüsaatorite kohta;
- enesekontrolli põhitehnikate valdamine (erinevate analüsaatorite baasil);
- oskus mõista õppetegevuse edu/ebaõnnestumise põhjuseid;
- oskus kasutada teksti lugemisel ülaindeksiga ortoetilisi märke;
- teistele arusaadava monoloogi ja dialoogi valdamine,

Hindamiskriteeriumid.

Õnnestumise määrab õpilase suhtumine õppimisse, töökus (hoolsus) õpetaja ülesannete täitmisel, edasijõudmine (dünaamika) kujunenud teadmiste, oskuste ja vilumuste kasutamisel.

1. Teha kindlaks, kuidas õpilane valdab ümbritsevate inimeste suulise ja suulis-visuaalse kõne tajumise võimet.
2. Õpilase oskus iseseisvalt hinnata oma tegevuse tulemust, kontrollida ennast, leida ja parandada oma vigu.
3. Õpilase sõnavara laienemine.
4. Vaimseid protsesside - mälu, tähelepanu, vaimne aktiivsus - areng.
5. Õpilase motiveeritus saavutada edu.

Hindamisvormide valikul arvestab õpetaja iga õpilase individuaalseid iseärasusi

Põhinõuded õpilaste oskustele:

11. klassi lõpuks peavad õpilased oskama:

- arendada oma kõnekuulmist
- võtta ISA-ga vabalt vastu igapäevast kõnekeelt
- õpilaste õppetegevusega seotud materjalid, mis tahes looduslähedastes tingimustes, õpetaja ja seltsimeeste häälega, tajub tekste kuni 2 m kauguselt.

Tajub telesaadetes/ helisalvestisel olevat teavet

.

Häälde kujunemine

Rääkida selgelt, piisavalt loomulikult ja ilmekalt, normaalse kõrguse, tugevuse, tämbriga. Jälgida iseseisvas kõnes normaalset tempot. Eristada lausungi erinevaid emotsionaalseid varjundeid. Häälendada sõnu sujuvalt, rõhutades õigeid kohti ja järgida ortopeediliste reegleid. Häälendada sõnu ladusalt ja süntagmadeks jagamine, loogilise ja süntagmaatilise rõhu esiletõstmine. Teada ja järgida õigekirjareegleid. Viia läbi erinevate enesekontrolli häälde aspekte.

I tase.

1 klass-35 tundi	2 klass-35 tundi	3 klass-35 tundi	4 klass-35 tundi
<i>1. Töö häälega.-4 tundi</i>	<i>1. Töö häälega-4 tundi.</i>	<i>1. Töö häälega-4 tundi.</i>	<i>1. Töö häälega-4 tundi.</i>

<i>Võimalus rääkida valjult, vaikselt, sosinal, muuta hääle tugevust sõltuvalt kaugusest vestluspartneriga, ruumi suurusest jne.</i> <i>2. Töö kõnehingamisega.-4 tundi</i> <i>Oskus hääldada sõnu 2-3 silbiga.</i> <i>3. Töö häälikutega - 27 tundi.</i> <i>a) Vokaalhäälikud.-10 tundi</i> <i>b) Kaashäälikud.-17 tundi</i>	<i>Võimalus rääkida valjult, vaikselt, sosinal, muuta hääle tugevust sõltuvalt kaugusest vestluspartneriga, ruumi suurusest jne.</i> <i>2. Töö kõnehingamisega - 4 tundi.</i> <i>Oskus hääldada sõnu 2-8 silbiga.</i> <i>3. Töö häälikutega-22 tundi.</i> <i>a)</i> <i>Vokaalhäälikud.Diftongid.-10 tundi</i> <i>Artikulatsioonis seotud häälikute diferentseeritud hääldus;</i> <i>b) Kaashäälikud - 12 tundi.</i> <i>4. Töö loogiliste rõhkudega-5 tundi.</i>	<i>Võimalus muuta hääle tugevust seoses loogilise rõhuga.</i> <i>2. Töö kõnehingamisega - 4 tundi.</i> <i>Võimalus hääldada ühe hingetõmbega 10 silbi fraase. Võimalus jaotada hingamispause pikkade fraaside hääldamisel vastavalt õpetaja juhiste.</i> <i>3. Töö häälikutega.</i> <i>a) Vokaalhelid Diftongid-8 tundi.</i> <i>Helide diferentseeritud hääldus:</i> <i>b) Kaashäälikud - 16 tundi.</i> <i>Tugevad ja pehmed kaashäälikud</i>	<i>Treeningharjutused ja tavahäälest kõrvalekallete korrigeerimine.</i> <i>2. Töö kõnehingamisega - 4 tundi.</i> <i>Võimalus iseseisvalt reguleerida kõnes hingamist, tehes pause vastavalt semantilisele ühendusele.</i> <i>3. Töö kõnetempo kallal - 2 tundi.</i> <i>Harjutused kõnekeeles levinumate sõnade ja fraaside hääldustempo kiirendamiseks.</i> <i>4. Töö häälikutega - 19 tundi.</i> <i>a) täishäälikud.</i> <i>Materjali koondamine häälikute jagamise kohta</i>
---	---	---	--

		4. Töö ortopeediaga-3 tundi. <i>Võimalus sõnu ortopeediliselt õigesti hääldada, juhindudes ülaindeksitest.</i>	<i>vokaalideks ja kaashäälikuteks.</i> <i>b) Konsonandid.</i> <i>- vilistamine-sisin (s, s, c)</i> <i>- susisevad helid (w, w, h)</i> <i>- hääletu kaashäälik (x)</i> <i>-häälsed kaashäälikud (b, d, d)</i> <i>- kaashäälikute kombinatsioonid (st. sk, shk, pr)</i> 5. Töö ortopeedia-3. <i>Võimalus sõnu ortopeediliselt õigesti hääldada, juhindudes ülaindeksitest.</i> 6. Töö loogilise rõhu kallal-3.
--	--	--	--

			<i>Oskus jälgida küsimustes ja vastustes loogilist rõhku.</i>
--	--	--	---

Õpilaste oskuste põhinõuded kuulmise ja kõne arendamisel.

Esimese etapi lõpuks õpilane:

- tajub kõrva järgi individuaalsete kuuldeaparaatide abil ja ilma nendeta igapäevase vestlusliku iseloomuga ja õpilaste õppetegevusega seotud kõnematerjali (sõnad, fraasid, tähenduselt tuttavad fraasid).
- tajub kõrva järgi üldainete õppimisega seotud kõnet.
- tajub kõrva järgi individuaalsete kuuldeaparaatidega tekste (5-7 lihtlausest), mille sisu on laste kogemuslähedane.
- hääldab koos ühel väljahingamisel rida silpe, sõnu, fraase ja fraase 4–6 silbiga, tuues esile hingamispausidega süntagmaid; (konjugeeritud, imiteerides).
- muudab hääle kõrgust ja tugevust seoses sõnarõhuga, oma hääle tugevust ja kõrgust (imiteerides ja suvaliselt). Muudab hääle kõrgust ja tugevust seoses jutustava ja küsiva intonatsiooniga.
- fikseerib õige häälduse sõnades kõnehelid ja nende kombinatsioonid.

II aste.

5 klass-35 tundi	6 klass-35 tundi	7 klass-35 tundi	8 klass-35 tundi
<u>-Vokaalhelid 4t.</u> (a,o,y,i,э,ы). Materjali koondamine häälikute jagamise kohta vokaalideks ja kaashäälikuteks. <u>Kaashäälikud. -10t.</u> Helid c,з,ш,ж,ц,ч. Helid п,б,т,д,к,г. Helid м,н,п,б,д,т. Helid с, т, ц. Helid ш,т,ч. Helid с,ш,з,ж,ц,ч,щ. Pehmed kaashäälikud.. Konsonantide kombinatsioon..	Kõne helid. -16t. <u>Vokaalhelid -5 t.</u> Heli «A». Heli «O». Heli «Y». Heli «Э». Heli «Ы». Diferentseerimine «a-o»; «э-ы». <u>Kaashäälikud -11t.</u> Helid «Ф-В». Helid «С-З». Helid «Ш-Ж». Helid « П – Б». Helid «Т – Д». Helid « К – Г». Helid «С-Ш». Helid «З-Ж». Helid «Ц-Ч». Helid «Ц – С». Helid «Ч-Ш.» Helid « Ц – Т». Helid «Т-Ч». Kõvad ja pehmed kaashäälikud..	Kõne helid. -16t. <u>Vokaalhelid -5 t.</u> Heli «A». Heli «O». Heli«Y». Heli « Э». Heli «Ы». Diferentseerimine «a-o»; «э-ы». <u>Kaashäälikud -11t.</u> Helid «Ф-В». Helid «С-З». Helid «Ш-Ж». Helid «П – Б». Helid «Т – Д». Helid «К – Г». Helid «С-Ш». Helid «З-Ж». Helid «Ц-Ч». Helid «Ц – С». Helid «Ч-Ш». Helid « Ц – Т». Helid « Т-Ч». Kõvad ja pehmed kaashäälikud..	<u>Vokaalhelid -4t.</u> (a,o,y,i,э,ы). Закрепление материала о разделении звуков на гласные и согласные. <u>Kaashäälikud -10t.</u> Helid «с,з,ш,ж,ц,ч». Helid «п,б,т,д,к,г». Helid «м,н,п,б,д,т». Helid « с, т, ц». Helid «ш,т,ч». Helid «с,ш,з,ж,ц,ч,щ». Pehmed kaashäälikud.. Konsonantide kombinatsioon..

<u>Sõnarõhk..-2t.</u> <u>Hääldusreeglid..-12t.</u> Hääldusreeglid «О». Häälelised kaashäälikud sõnade lõpus ja hääletute kaashäälikute ees.. Häälelised kaashäälikud enne hääletuid kaashäälikuid. Kahekordsed kaashäälikud.. Sõnade hääldus «кого, чего» ja sõnalõpud «ого, его». Lõpudega tegusõnade hääldus. «-ТЬСЯ, -ТСЯ, -ТС» <u>Hääl.Lause põhisõnad.-2t.</u> <u>Kõne hingamine. Kõne tempo. -3 t.</u> <u>Ilmekas lugemine.-2 t.</u>	Helid «Т- ТЬ», «Д – ДЬ», «Н- НЬ». Helid «Г-ГЬ». «К-КЬ». «Х-ХЬ.» Sõnarõhk..-3t. Hääldusreeglid. .-5t. Häälelised kaashäälikud sõnade lõpus ja hääletute kaashäälikute ees. Täishäälik sõnas ilma stressita. (Безударный гласный О.) Sõnalõpud «ОГО, -ЕГО». (Окончания –ОГО, -ЕГО). Kahekordsed kaashäälikud. Lõpudega tegusõnade hääldus. «-ТЬСЯ, -ТСЯ, -ТС» Hääldamatud kaashäälikud sõnades.	Helid «П-ПЬ», «Б-БЬ», «Ф-ФЬ», «С-СЬ», «В-ВЬ», «З-ЗЬ», «М-МЬ», «Р-РЬ», «Л-ЛЬ». Sõnarõhk..-3t. Hääldusreeglid. Слитность. Пауза.-5t. Häälelised kaashäälikud sõnade lõpus ja hääletute kaashäälikute ees. Täishäälik sõnas ilma stressita.(Безударный гласный О). Sõnalõpud «ОГО, -ЕГО». (Окончания –ОГО, -ЕГО.) Kahekordsed kaashäälikud. Lõpudega tegusõnade hääldus. «-ТЬСЯ, -ТСЯ, -ТС»	<u>Sõnarõhk..-2 t.</u> <u>Hääldusreeglid.-12t.</u> Hääldusreeglid «О». Häälelised kaashäälikud sõnade lõpus ja hääletute kaashäälikute ees. Kahekordsed kaashäälikud. Sõnade hääldus «кого, чего» ja sõnalõpud «ого, его». Lõpudega tegusõnade hääldus. «-ТЬСЯ, -ТСЯ, -ТС» <u>Hääl.Lause põhisõnad.-2t.</u> <u>Kõne hingamine. Kõne tempo. -3 t.</u> <u>Ilmekas lugemine.- 2 t.</u>
--	---	--	--

	Loogiline rõhk lauses. -3t. Kõne tempo. -4t. Ilmekas lugemine.. -4t.	Hääldeamatud kaashäälikud sõnades. Loogiline rõhk lauses. -3t. Kõne tempo. -4t. Ilmekas lugemine.-4t.	
--	--	--	--

**Õpilaste oskuste põhinõuded
kuulmise ja kõne arendamisel.**

Teises etapis õpib õpilane:

1. Kõnehingamist.

Süntagmaade õige valik hingamispause abil iseseisvas kõnes.

2. Hääl.

Loogilise rõhu järgimine dialoogis.

3. Helid ja nende kombinatsioonid.

Hääldab iseseisvas kõnes õigesti helisid ja nende kombinatsioone

4. Sõna.

Kõnes õige häälduse järgimine vastavalt algõppes uuritud sõnade hääldusnormidele klassid.

5. Fraas.

Mõõdukalt ladusa kõnetempo oskuste kinnistamine. Luuletuse ilmekas peast lugemine, katkend kunstilisest proosast.

Väljendamine lugemisel oma suhtumise loetavasse intonatsiooni abil (luuletus, katkend kunstilisest proosast).

Õpilasel on võimalus õppida:

- valdama iseseisvat grammatiliselt õiget fraasikõnet ja ühiskonnas suhtlemisoskust.

III tase .

9 klass-35 tuhat

10 klass -0

11 klass -0

9 klass -35 t.

Kõne helid. -10 t.

Vokaalhelid. Vokaalide eristamine. -4 t.

Heliautomaatika.

«А,о,у». «А,и,ы». «И,ы».

Kaashäälikud. -6 t.

Diferentseerimine «м-п», «м-б», «н-т», «н-д»; -2 t.

Diferentseerimine (с-ш, з-ж, с-ц, ш-ч) (ц-с, ч-ш) (ц-т, х-т). -2t.

Konsonantide kombinatsioon. -2 часа.

Sõnarõhk. -2 t.

Sõnade hääldusreeglid. -8 t.

loogiline rõhuasetus- 4 t.

Kõne tempo. -4 t.

Ilmekas lugemine. -7 t.

9. klassi lõpus õpilane oskab:

- Rääkida selgelt, üsna loomulikult ja ilmekalt, normaalse kõrguse, tugevuse ja tämbriga häälega, kasutab adekvaatselt kõnega kaasnevaid mittekõnelisi suhtlusvahendeid (väljendav näoilme, poosid, plastilisus) (kõneetiketi raames);
- iseseisvas kõnes ja kulutatud kõnematerjali reprodutseerimisel jälgib normaalset tempot, edastab lausungi erinevaid emotsionaalseid varjundeid, hääldada sõnu koos, rõhuga, mõistes helikompositsiooni taasesitamise võimet ja järgides ortoetilisi reegleid;
- hääldab fraase koos ja jagades süntagmadeks, tuues esile loogilise rõhu, jälgides võimalikult palju fraaside meloodiakontuuri.
- kontrollib häälduse erinevate aspektide üle.
- oskab ühiskonnas suhelda eakaaslaste ja täiskasvanutega.

Häälikkõne õpetus.

Õppeaine korraldusvorm on individuaaltund.

10 klass-35t.	11 klass -35 t.
<u>Õige häälduse kujundamine.</u> 1. <u>Töötage kõne hingamisega.</u> Silpide ridade pidev hääldus; 10-15 silbilised sõnad ja fraasid. <u>2. Töötage häälega.</u>	<u>Õige häälduse kujundamine.</u> 1. <u>Töötage kõne hingamisega.</u> Silpide ridade pidev hääldus; 10-15 silbilised sõnad ja fraasid. <u>2. Töötage häälega.</u>

Võimalus muuta hääle helitugevust, tämbrit, kõrgust ja tugevust. 3. Töö helihäälde kallal. Häälde õigesti häälikuid, nende kombinatsioone erinevates positsioonides, erista häälikuid silpides ja sõnades. 4. Töö kõnega (rõhk, intonatsioon). Sõnade hääldus on pidev, normaalsel häälel, rõhutades. Fraaside hääldamine loomuliku tempoga. Loogilise rõhu järgimine, igat tüüpi intonatsioon tekstis. Kuulmistaju arendamine. 1. Akadeemiliste distsipliinide õppega seotud kõnematerjali kuulamine. Õppematerjal vene keele, kirjanduse, ühiskonnateaduste, inimeseõpetuse kohta. 2. Igapäevase vestlusliku iseloomuga ja õppetegevuse korraldamisega seotud kõnematerjali kuulamine järgmistel teemadel: "Suvepuhkus", "Täna Eestis", "Minu sõber", "Koolielu", "Hooajalised muutused looduses "; "Haiglas", "Telefoniga rääkimine", "Teatris", "Ajaleheartikkel", "Muuseumis", "Uusaasta", "Uusaastapuhkus", "Taotlused ja juhised", "Sotsiaalsõrgustikud", "Reisimine mööda Eestimaad", "Elukutsed, mida valime", "Minu plaanid suvepuhkuseks".	Võimalus muuta hääle helitugevust, tämbrit, kõrgust ja tugevust. 3. Töö helihäälde kallal. Häälde õigesti häälikuid, nende kombinatsioone erinevates positsioonides, erista häälikuid silpides ja sõnades. 4. Töö kõnega (rõhk, intonatsioon). Sõnade hääldus on pidev, normaalsel häälel, rõhutades. Fraaside hääldamine loomuliku tempoga. Loogilise rõhu järgimine, igat tüüpi intonatsioon tekstis. Kuulmistaju arendamine. 1. Akadeemiliste distsipliinide õppega seotud kõnematerjali kuulamine. Õppematerjal vene keele, kirjanduse, ühiskonnateaduste, inimeseõpetuse kohta. 2. Igapäevase vestlusliku iseloomuga ja õppetegevuse korraldamisega seotud kõnematerjali kuulamine järgmistel teemadel: "Suvepuhkus", "Tervis on peamine rikkus", "Täna Eestis", "Minu sõbrad", "Kool". elu ja mina", "Viisakus ja käitumiskultuur", "Hooajalised muutused looduses"; "Art. Maal", "Inimene ja ühiskond", "Inimene ja loodus", "Telefonivestlus", "Teatris", "Ajaleheartikkel", "Muuseumis", "Uus aasta", "Taotlused ja tellimused", "Sotsiaal võrgustikud",
---	---

3. Töö tekstiga.	“Reisimine mööda Eestit”, “Elukutsed, mida valime”. 3. Töö tekstiga.
------------------	---

Teemakohaste koolituste korraldamise vorm: individuaaltund.

Tunni esimene pool on planeeritud hääldusoskuste kujundamiseks ja teine - kuulmistaju arendamiseks.

11. klassi lõpuks õpilane:

kõne kuulmine on arenenud,

tajub kõrva ja individuaalse kuuldeaparaatiga igapäevase iseloomuga kõnematerjali, õpilaste õppetegevusega seotud teavet, mis tahes tuttavas keskkonnas,

tajub õpetaja ja kaaslaste teksti kuni 2 m kauguselt.

Tajub kõrvaga teavet, mis esitatakse helisalvestistelt või telesaadetes.

Häälduse kujunemine.

Rääkib selgelt, piisavalt loomulikult ja ilmekalt, normaalse kõrguse, tugevuse, ja tämbriga. Jälgib iseseisvas kõnes normaalset tempot. Eristab lausungi erinevaid emotsionaalseid varjundeid.

Hääldab sõnu sujuvalt, realiseerib paljunemisoskusi helilooming ja reeglite järgimine. .

Teab ja jälgib sõnade hääldusreegleid.

Kontrollib iseseisvalt erinevaid häälduse aspekte.